

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 300 Lei. — Șase luni 150 Lei. — Trei luni 80 Lei. — Pentru străinătate un an 600 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marti și Vineri

Prețul inserțiunilor: un șir peti 5 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

In chestia unificării organizației noastre bisericesti

de juriconsultul Consistoriului arhidiecezan, avocatul IOAN PREDĂ

(Sfârșit)

Sistemul electiv a suferit în noul proiect și Statutul o modificare sistematică: întru cât acestea mențin în viitor modalitatea alegerii numai pentru membrii corporațiilor și ai oficiilor, adică pentru adunările generale și consiliile parohiale, protopopiatului și eparhiei; ear pentru capii și conducătorii acestora nu.

În privința acestora din urmă și anume în privința instituirii în posturi a parohilor și a protopopilor dispune noul statut de organizare în art. 66 și 86: *că organele cu cădere vor stabili printr'un regulament special modalitatea de instituire a acestora în posturile vacante.*

Cari au se fie aceste organe cu cădere? Noul statut nu ne spune. După părerea mea poate fi numai unul. Și anume numai congresul național bisericesc, căci acesta singur este în drept a aduce legi valabile pentru întreaga biserică.

Episcopii și Mitropolii se vor alege în viitor în sensul art. 12 din Proiect, de congresul național bisericesc împreună cu *adunarea eparhială vacante.* Art. 168 și 172 din Statut, care regulează de altcundă amănunțit modul de alegere — analog dispozițiilor din § 97 și următorii ai Statutului organic șagunian — nu pomenesc nimic despre participarea eparhiei vacante la alegerea episcopului său. Și așa rămâne deocamdată dubiu dacă participă și eparhia vacantă — și în ce proporție la alegerea episcopului ei?

Alegerea Arhierilor-vicari o efectuează Sf. Sinod și confirmarea lor se face prin decret regal. Ear vicarul *personal* și-l poate numi fiecare episcop însuși, având și dreptul a-i defige însuși sfera activității sale.

Noul Proiect și Statutul organizează biserică în aceeași părți constitutive și aproape cu aceeași sferă de competență și activitate, ca și Statutul organic șagunian. Numai cât ca comitele parohiale și protopresbiterale de azi le numește consiliile parohiale și protopresbiterale, consistoriile eparhiale le numește consiliile eparhiale, iar consistoriul nostru mitropolitan de azi îl numește consiliul central bisericesc, fiindcă va forma oficiul și forul central în permanență, pentru întreaga biserică.

Consiliile eparhiale se vor împărți ca și după Statutul organic șagunian în 3 senate numite secții. Și anume secția administrativă bisericescă, care se compune numai din clerici hirotoniți. Secția

culturală și secția economică. Aceste două se compun în $\frac{1}{3}$ parte din clerici și $\frac{2}{3}$ părți mireni. Numărul consilierilor va fi de fiecare secție 6, dintre care însă tot numai câte 2 salarizați. — Consilierii onorari se aleg pe 6 ani — cât durează un period electoral; cei salarizați, referenții, sânt după un an de probă, stabili.

Sfera de activitate a acestor secții este analogă cu aceea a senatelor din Statutul organic șagunian. Secțiile se întrunesc și în ședințe comune — plenary — în care au să se decidă chestiile de principii și cele șmintite în § 140 Stat. org. șag. indeosebi și cumpărarea și vinderea imobilelor, care reclamă *chiar și învinițarea adunării eparhiale*; o recerțăm această care va face cumpărarea și vinderea de realități în cele mai multe cazuri imposibilă!

Pe lângă consilii va avea fiecare parohie, epitropia parohială și fiecare protopopiat: epitropii săi protopopești 4 la număr: aleși tot pe câte 6 ani și cu misiunea de a administra averea parohiei și respective a protopopiatului.

Afară de aceste organe, parohia mai poate avea în sensul organizării proiectate, *comitele parohiale*; sub care numire se vor înțelege în viitor *comisiuni* alese pentru înfrumșetarea bisericilor și a cimitirelor, pentru îngrijirea și ajutorarea orfanilor, a bolnavilor și a.

Protopopiatele însă pe lângă consiliu și epitropia protopopească vor trebui să aibă în viitor și o așa numită *judecătoria protopopiatului*, compusă din 3 preoți și 3 supleanți, aleși verosimil și acestia tot pentru câte 6 ani, ca și ceilalți funcționari ai parohiei și protopopiatului.

Chemarea principală a acestei judecătorii este: să judece în prima instanță, și eventual să aplaneze toate cauzele disciplinare ale personalului bisericesc din protopopiat. Mai departe să judece și reguleze diferițele de s'olă. Să privegheze asupra purtării fețelor bisericesti și a matricolelor și celorlalte acte parohiale. Ea are să îndeplinească și alte misiuni, ce i s'ar încredința din partea forurilor superioare.

Precum parohia și protopopiatul, tot asemenea și Episcopia sau Eparhia va mai avea în viitor pe lângă consiliu eparhial un așa numit *Consistoriu eparhial spiritual*, constând din 3 preoți cu cunoștințe speciale canonice și juridice, numiți

de episcopi sau aleși de adunarea eparhială pe 6 ani și întăriți prin decret regal.

Chemarea acestui consistor este: judecarea abaterilor grave de natură bisericescă săvârșite de membrii clerului și de celalalt personal bisericesc. — El formează în cauzele mai sus pomenite instanța a doua și apoi Consistorul spiritual central a treia și ultima instanță.

Alcătuitorii proiectului și statutului au dat cum se vede o deosebită atențiune afacerilor disciplinare ale fețelor bisericesti. Nu știm pentru gravitatea ori mulțimea lor; sau poate pentru deosebita însemnătate și valoare ale acestor fețe bisericesti!

Corporațiunile reprezentative și legiuitoare sânt, în noul proiect și statut, aproape aceleași ca și în Statutul organic șagunian și aproape cu aceeași sferă de activitate, dar cu numiri noi și în parte cu un număr redus de membrii:

Adunarea parohială — sinodul parohial de azi — se compune, lucru natural, din totalitatea membrilor săi din parohie. Adunarea protopopească constă din 24, ear adunarea eparhială — sinodul nostru eparhial de azi — după extensiunea eparhiilor — din 30, 45 sau 60 de membri, a treia parte clericali aleși de preoți și $\frac{2}{3}$ părți aleși de mireni tot pentru câte 6 ani.

Sfera de activitate sau atribuțiunile acestor adunări sânt aproape identice cu cele din statutul org. șagunian și din regulamentul pentru administrarea afacerilor epitropiești. O deosebire aflăm numai într'aceea că în sensul noului statut chiar și hotărârile adunării eparhiale sânt valide numai dacă sânt *aprobat* din partea episcopului. Art. 166 în Statut.

Alegerile pentru toate adunările: parohiale, protopopească și eparhiale sânt directe și se fac în adunările parohiale pentru mireni și în colegii electorale pentru clerici. Numai alegerile la Congresul național bisericesc sânt indirecte, deputații pentru acest congres alegându-se de adunările eparhiale, din fiecare parohie 6, doi clerici și patru mireni.

Mitropolii vor avea în viitor tot numai aceeași organizare ca eparhiile. Drepturile ierarhice ale mitropolilor sânt rezervate, având mitropolitul dreptul de a supraveghea pe episcopii sufragani, a le acorda concedii și a-i convoca la consfătuiri asupra chestiunilor bisericesti din mitropolie. Congresul nostru de azi va înceta după terminarea afacerilor comune ale mitropoliei și după efectuarea noiei organ zări.

Din cele expuse se vede, că alcătuitorii noului proiect de lege și statut, nu s'au

abătut mult dela principiile fundamentale conducătoare din Statutul organic sașunian. Și astfel noi ardelenii am putea fi mulțumiți cu cuprinsul acelui proiect și statut în cazul când s'ar lăsa activității adunărilor eparhiale și în viitor libertate deplină și nu s'ar face rezultatul muncii lor printr'aceea ilusorie, că se face atârănător de bunăvoința episcopului.

În biserica noastră n'a pătruns încă dogma infalibilității. Și nici să nu încercăm a o introduce.

De încheiere observ, că aș fi dorit să văd mai bine precizat în proiectul de lege raportul între biserică și stat. Aș fi dorit să se știe hotărât: ce dă și ce preține statul dela biserică? Și în deosebi: cum își va exercita statul dreptul de control în afacerile bisericești?

O evidentă mîncare și un hotărât neajuns pentru biserică însă este dacă nu i se dă ei dreptul de a-și putea executa hotărârile sale cu ajutorul judecătorilor sau al forurilor administrative. Un drept acesta pe care, sub dominațiunea ungurească, biserica noastră din Ardeal l-a avut și de care ea nu poate fi lipsită.

Să ne închipuim numai cum se va face, dacă biserica pe un episcop defraudant, sau pe un parohian care nu plătește de voie bună impozitele bisericești, va fi necesită să-l urnărească pe cale judecătorească sau să-l arete dlui ministru de culte, pentruca să-și poată scoate compenzările sale dela dănișii?

Mai sînt cîteva exemplare din Calendarul Bunului Creștin pe anul 1925

Se vinde la **LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ ÎN SIBIU**, și la alte librării. — La cererile prin **MANDAT POȘTAL** se va adăuga 5 Lei pentru porto și recomandat.

FOIȘOARA

Ceice vor binele țării

— Trei soluri de oameni —

(Urmare și sfârșit).

Astăzi, când s'a votat o nouă lege a învățămîntului, în împrejurări mai priincioase pentru religie decît atunci, trebuie să ne aducem aminte de cei ce s'au zbatut odinioară pentru apărarea religiei în școli și să prețuim munca lor. Noi avem broșura de atunci a Episcopului Atanasie și tragem nădejde să putem vorbi de ea.

Dar de atunci încoace cîte altele lupte! La cîte congrese de religie școlare nu s'au auzit glasuri împotriva religiei ca obiect de învățămînt!...

A fost un bine că, în aceste împrejurări de reforme școlare, am avut un ministru ca dl Dr. Anghelescu, care a jînit parte religiei. Din pricina aceasta, reformele școlare nu s'au putut îndreptî împotriva intereselor religiei. De data aceasta, nu s'a mai gîsit atmosfera din 1900.

Dar oamenii tăbîrii care vor să ducă țara la propășire fără religie au rămas. Nu sînt chiar

Știre îmbucurătoare

Vestile ce ni le-au adus buletinele medicale dela Viena, cu privire la mersul sănătății I. P. S. nostru mitropolit Nicolae, au umplut sufletele noastre de bucurie și mîngăiere. Astăzi sîntem în plăcuta situație de a completa aceste știri cu următoarele amănunte:

I. P. S. nostru mitropolit a fost operat în sanatoriul Dr. Firth, de către ilustrul chirurg prof. univ. Dr. Eiselsberg, asistat de mai mulți medici, între cari dl Dr. M. Starza. Operația s'a făcut în condiții excelente și grație împrejurării că nici în decursul, nici după operație nu s'a ivit nici o complicație. I. P. S. progresează simțitor în convalescență. Mersul mai mult decît normal al vindecării se datorește în mare măsură deosebit de bunelor îngrijiri pe care i a dat-o și i-o dă încă I. P. Sfințitul mitropolit dl Dr. M. Starza care n'a cruțat și nu cruță nici un fel de osteneală în împlinirea datorințelor sale nu numai profesionale, ci și creștinești.

De altfel știința și devotamentul dlui Dr. M. Starza este apreciată nu numai de către românii cari mergînd la Viena pentru căutarea sănătății îl consultă întotdeauna, ci și de către vienezi.

Din partea noastră trimitem dăului Dr. Starza cele mai sincere felicitări și mulțumiri pentru devotamentul cu care se îngrijește de sănătatea bunului nostru păstor suflesc și-i dă astfel puțința de a se întoarce mai degrabă în mijlocul nostru.

Sărbarea unirii în Sibiu

Sărbarea unirii Principatelor a fost o glorioasă apoteoză a vrednicilor patrioți dela 1859, a căror operă a fost preludiul înfăptuirii statului național de azi.

Întreg orașul a luat înfățișare sărbătorească, arborîndu-se steaguri naționale pe edificiile publice și particulare.

La ora 10^{1/2}, a început slujba Doxologiei la mitropolie, fiind de față Corpul ofițeresc în frunte cu patru generali și autoritățile de stat și comunale și numeroasă tinerime școlară.

A slujit P. O. Matei Voileanu, asistat de protopresbiterii E. Cioranu și I. Dăncilă. Răspunsurile ectenilor le-a dat corul școlii nor-

male sub conducerea prof. T. Popovici. La sfârșitul Doxologiei a cuvîntat protopresbiterul I. Dăncilă, aducînd elogiul înfăptuirii unirii românilor.

Înainte de sfîntul mitropolit, dl general Al. Cihoski a primit defilarea companiei de onoare dela Reg. 90 Inf.

Întreg publicul s'a transportat în sala cea mare dela Uania, unde s'a desfășurat serbarea școlară. Corul școlii normale a început serbarea cu «Hora Dobrogeană» a neuitatului Nichi Popovici. Cuvîntul ocazional l-a rostit dl prof. Borcea, dela școala normală, după care au urmat alternativ alte cântări și declamații dela școala de comerț, liceul de fete și de băieți. Prin toate s'a contribuit la crearea de atmosferă sărbătorească în jurul ascendenței energiei naționale, care s'a înlăturat în România întregită.

Seara la ora 6 s'a jînit în sala prefecturii conferința anunțată a pîr. *Ion Lupas*: despre ideea de libertate și unitate națională în trecut.

Conferințiarul schițează, în timpul scurt de o oră și într-o expunere ilustrată cu exemple din istorie, felul în care s'a zămislit marile evenimente ale unirii neamului românesc. Aminteste cum vechii voievozi ai principatelor se năzuiau să păstreze legătura cu locurile de unde au descălecat și să ajungă eară pe plaiurile din care porniseră odată, — stărînd în deosebi asupra organizării bisericești care se făcea sub scutul lor. Ideea că Ardealul trebuie să fie stăpînit de mîni românești și că cele trei țări: Muntenia, Moldova și Transilvania au să se unească, s'a manifestat nu odată în momente de pericol, la diferite epoci în istoria acestor țări.

Conștiința națională se deștepta și în masele poporului; — despre aceasta conferințiarul aduce dovezi grațioase, scoase din literatura veche a poporului nostru ardelen, care simțea trebuința revoltelor în interesul unirii românilor de pretutindeni. Sentimentul țărînimii nu se îndrepta nici odată spre Budapesta, ci totdeauna spre răsărit. Calea spre unitatea națională se pregătea astfel, pe lângă toate dificultățile, cu necesitate inevitabilă; cîci, după vorba unui scriitor străin: «Așa era legea destinului».

Voința lui Dumnezeu a fost, sfârșește pîr. *Lupas*, ca românii să formeze o națiune; ear ceea ce Dumnezeu a împreunat, nici o putere omenească nu mai poate despărți.

Mulțumirile auditorului numeros le-a înălțat dl prof. S. Teposu, care tot odată anunță că în locul dlui Tzigara Samurcaș, împiedecat de a veni, va vorbi în curînd dl prof. Tăfală (Iasi) despre «Tut-an-kamon» (cu proiecțiuni luminoase).

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

dintre cei ce cărmuesc cugetarea școlară, dar tot au rămas...

Fără trăsură de dușmănie sau de înălturare a religiei, dar tot cu năzuință de a pune în frunte mijloacele laice pentru propășirea țării, trebuie să socotim pe cei dela revista *Educația* din București. Se lucrează aci cu trageră de inimă pentru îndreptarea sufletelor, se caută uneori și mijloacele religiei, dar, cugetarea de temel a cărmuitorilor nu este cea religioasă și nu la aceasta se gîndesc ei ca la o o'neală de mîna întîia.

Între ceice prețuesc religia și vor s'o vadă lucrînd mai viu, este dl profesor Simionescu dela universitatea din Iași. Acesta este un apostol laic. Este însușit pentru toată viața culturală și duce o muncă neobosită pentru răspîndirea învățării pe cale slobodă de religie. Dar are cuvinte bune și pentru religie și se vede în însuși cugetarea lui că s'ar bucura dacă ar vedea o mai vie lucrare religioasă. Munca sa proprie însă e cu mijloacele culturale laice.

Cel mai apropiat de noi însă dintre ceice lucrează cu mijloacele învățării mirenești, dar are și bune legături cu cugetarea religioasă, e dl N. Iorga. Deși temelul său cel mai viu, în arătarea mijloacelor, pentru îndreptarea țării, e totdeauna cultura, pe care o și pomenește neîn-

cetat ca leacul cel mai de seamă împotriva tuturor relelor noastre, cu toate acestea în acea cultură domnia sa vede și religia, încă în și mai mare măsură decît dl Simionescu.

Din urzirea dlui N. Iorga, s'a înființat anul trecut la Văleni o ceață nouă de lucrătoare pentru împărtășirea învățării la sate, așa zisele *misionare laice*. De unde vorba de misionar era pentru religie, acum vedem acest cuvînt întrebuit pentru o lucrare deosebită de cea religioasă. Se înțelege, misionarele acestea vor fi uneltele învățării mirenești. Ele vor întrebuița poate și cugetarea religioasă și vor fi prietene cu religia, dar în propovăduirea lor chestiunile de credință vor fi unele, alătura de alte chestiuni; vor fi câteva ramuri într-un mînnunchi. Nolle misionare însă nu vor lucra cu cugetarea religioasă înainte de toate, cum ar face un misionar religios.

Orcît de pretenoase cu noi pot fi aceste înfățișări, tot trebuie să înțelegem că sînt altceva decît calea noastră și că ele vor să facă ce facem noi, dar cu alte mijloace. Prin urmare și noi, văzînd acestea, să întărim mijloacele noastre, pentru a face în țară binele de trebuință, dar pe calea mijloacelor noastre creștinești, nu prin altele. Mijloacele culturale pot fi pentru noi unelte pentru a introduce tot cugetarea religioasă, nu a primi să îmbunătățim poporul pe alte căl decît

Funerariile P. S. Sale Episcopului Ioan I. Papp al Aradului

În seara de 21 Ianuarie, corpul nelasfățit al decedatului episcop, îmbrăcat în ornate bogate, a fost așezat în sicriul de metal. Din partea preoților s'a săvârșit după ritul bisericii noastre panahida, iar clericii înconjoară sicriul și țin priveghiul.

Conform programului stabilit, rămășițele pământești ale fericitului defunct, au fost transportate Vineri la ora 4 d. s. în procesiune imponentă în catedrală. Încă de la ora 3 tovarășii din fața Consistoriului erau înfășurate de public. La ora 3 și jumătate a sosit un batalion din Reg. 93 Inf. împreună cu muzica militară pentru darea onorurilor. La ora 4 coronele împodobeau carul funebru, corul teologilor părăsește camera mortuară și din gangul intrării în clădirea Consistoriului își fac apariția toți preoții locali, în urma cărora pășea ceremonial P. S. Sa Episcopul Iosif al Caransebeșului. Sicriul e ridicat pe brațe de opt preoți, muzica întonează rugăciunea, armata dă onorul și după o scurtă slujbă, convoiul se pune în mișcare, parcurgând străzile Eminescu. Unirea și Piața catedralei.

Printre numeroasa asistență s'au remarcat toți ofițerii superiori ai armatei din Arad în frunte cu dnl general Scărișoreanu și Manu, membrii Consistoriului eparhial, autoritățile civile în frunte cu primarul Dr. Robu, profesorii seminariilor, membrii corpului didactic dela diferite școli etc., iar în fruntea cortegiului mergeau elevii seminarului.

Ajunși înaintea catedralei sicriul este ridicat din carul mortuar din partea preoților, transportat în catedrală și așezat în mijlocul ei pe un catafalch imponent. A urmat un scurt serviciu divin, rămânând apoi în jurul catafalchului preoți și clerici, slujind în permanență. Sfântul locaș a stat toată noaptea deschis pentru priveghii.

Sâmbătă dimineața la ora 9 P. S. Sa Episcopul Iosif al Caransebeșului a celebrat sfânta liturghie cu mare asistență. Răspunsurile liturgice le-a dat corul școlii normale de băieți, condus de profesorul Lipovan.

După terminarea sfintei liturghii se începe prohodul, oficiat de P. SS. Lor Iosif al Caransebeșului și Roman al Orăzii-Mari, înconjuși de 38 preoți și doi diaconi. Sfânta slujbă face adâncă impresie prin duioasele cântări executate de protiereul Lucuța din Șiria și preotul Popescu din Pecica, precum și prin răspunsurile date de imponentul cor mixt, dirijat de profesorul Lipovan.

La finea prohodului urmează cuvântările. Primul orator a fost președintele Interim al consistoriului eparhial, asesorul Mihail Păcășan. Dsa într-o cuvântare mai lungă schițează pe scurt viața și activitatea defunctului episcop, care timp de 56 de ani, dintre cari 22 ca episcop, a slujit această dieceză.

ale bisericii. Prin urmare tocmai ivirea unor astfel de căi trebuie să ne deschidă ochii ca noi să facem mai viu ce este al nostru.

Din toate acestea, se vede căta felurime este în ceața celor care vor să ducă țara la propășirea pe calea mijloacelor laice. Avem între ei oameni, vrăjmași declarați ai religiei, alții mai ascuși, alții binevoitori, iar alții și prietenoși (dnl Simionescu, Tîlcaș), alții chiar îmbrățișători (dl N. Iorga).

Noi e bine să cunoaștem această gradațiune, ca să știm ce ținută să avem către fiecare și măsura în care putem lucra cu fiecare din aceștia...

Liturghia pentru cor mixt, pe extensiune de 11 cote 8° mare, legată frumos. Prețul 60 lei trimisă recomandată la adresa cumpărătorului. Cuprinde pe lângă cântările liturghiei sf. Ioan gură de aur imoasele și troparele celor 4 praznice mari, fericiții, când servește arhierul, trei Heruvici, concerte (priesene) etc. — Se poate comanda prin trimiterea înainte a prețului ori contra ramburs la *Timotei Popovici*, profesor str. Regina Maria 7.

De acelaș autor: *Liturghia pentru 3 voci egale*. Ed. III. Legată 20 Lei.

Enumeră momentele mai însemnate din activitatea sa și dă expresiune durerii celei mari și jalei adânci în care este dieceza Aradului.

Reprezentantul dlui ministru al cultelor Alexandru Lăpădat, dl *Dr. Petru Ionescu* în numele guvernului dă expresiune pierderii pe care o îndură nu numai biserica, ci și patria prin decedarea episcopului Aradului, care întreaga sa viață a făcut servicii neprețuite poporului nostru.

În numele armatei, rostește un frumos discurs dl general *Scărișoreanu*, comandantul diviziei de cavalerie, iar în numele județului Arad își ia rămas bun dela răposatul, subprefectul *Dr. A. Lazar*. În numele orașului rostește un frumos cuvânt de adio, primul *Dr. Robu*.

Cu acestea terminându-se serviciul religios, sicriul este ridicat din nou de preoți și pus pe carul mortuar.

În piața catedralei aștepta mult public, care n'a înțepat în biserică. Convoiul pornește spre gară. Pe edificiile publice și pe numeroase case pe lângă stindardul național — fiind 24 Ianuar — falăia și steagul negru.

În fruntea convoiului era purtat un steag negru. Urmau elevii și elevele școlilor secundare, apoi diferite societăți din Arad, după aceea un car care ducea cununile depuse pe sicriul, apoi corul seminarului. După corul urmea preoțimea din eparhie, care n'a servit, apoi preoțimea celebrantă și PP. SS. Lor, apoi carul mortuar cu sicriul, tras de 6 cai negri. După carul rudenile mai desaproape ale răposatului, reprezentantul ministrului cultelor, generalii, membrii consistoriului din Arad, delegațiile celorlalte consistorii, un imens public, apoi urmau 2 companii de onoare din Reg. 93, și în fine muzica militară.

Spațioasa stradă principală, dela teatru până la gară era o mare de oameni. Ajunși la gară sicriul este din nou ridicat de preoți și transportat în vagonul, care avea să-l transporte conform dorinței adormitului, la Pocioliste, locul său natal, județul Bihorul.

Aici se oficiază un nou serviciu divin iar P. S. Sa Episcopul Roman al Orăzii-Mari a rostit un duios cuvânt de adio.

Vagonul, în care a fost pus sicriul, a fost expedit Sâmbătă d. a. la Pocioliste iar Duminică în 25 Ianuar a fost așezat spre vecinică odihnă în cripta zidită de răposatul în sfânta biserică ridicată pe speșele sale, în comuna sa natală.

Sicriul a fost însoțit până la Pocioliste de rudenile mai apropiate ale defunctului precum și de asesorii M. Păcășan, Dr. Ciuhandu, V. Goldiș, N. Muscan și protopresbiterul Mihail Lucuța.

Serviciul în biserică din Pocioliste l-a oficiat protopresbiterul Petru Papp cu asistența mai multor preoți din părțile acelea.

În veci amintirea lui.

Redeșteptarea datinelor religioase

Aciunea de redeșteptare a vechilor datine de Crăciun — despre care am mai făcut amintire în ziarul nostru — a dat rezultate îmbucurătoare și în Iașiul Moldovei.

Ateneul din Târlărești, cunoscut astăzi și în centre ardelenesti, adresează publicului ieșean un apel d'a contribui la fondul de premii menite echipelor care au reprezentat la sărbătorile Nașterii Domnului aceste datine. S'a adunat o sumă de peste 32 mii de lei. S'au prezentat și s'au arde destoinicia echipe de copii și tineri nu numai din Iași, ci din întreg județul. În trei zile s'au ținut manifestări, și anume, în 21 și 30 Decembrie și 1 Ianuar, organizate în sala Ateneului și în Teatrul național. S'au reprezentat datine, începând cu cântece de colindă și stea la fereastră căsuței din sat, plugosorul, capra ș. a., iar irozii au fost reprezentați de înșiși artiștii teatrului din Iași.

Plugosorul, împodobit și tras de 6 șase boi, era urmat de membrii Ateneului în frunte cu comitetul, care dând pildă cu fapta lor la prețuirea obiceiurilor religioase și profane, au mers să aducă omagii din partea Ateneului atât bisericilor ortodoxe, în persoana l. P. S. Sale Mitropolitului Pimen al Moldovei, cât și celorlalte autorități ale orașului.

S'au schimbat, la aceste prilejuri, idei mișcătoare și însușite de căldă iubire pentru neam și datinele sale frumoase.

Societatea ortodoxă a femeilor române

De ani de zile funcționează în cuprinsul vechiului regat o puternică societate a femeilor ortodoxe, cu centrul în București și multe filiale în orașele din provincie. Societatea susține școli și alte instituii de binefacere și desvoltă o prodigioasă activitate religioasă morală și culturală ortodoxă. Cu întregirea neamului ea și-a întins aripile și asupra provinciilor alipite. Are filiale în Sibiu, Cluj, Orăștie, Mehadia, Sebeș, în Chișinău și Tighina (Basarabia), în Cernăuți ș. a. Societatea stă sub conducerea înțeleaptă a doamnei Principese Alexandrina Gr. Cantacuzino și a realizat până acum succese splendide.

Cu prilejul congresului preoțesc dela Oradea mare din luna Noembrie a. tr. preoțimea a luat act cu însușirea de felul, în care doamna Principesă Alexandrina Gr. Cantacuzino, ca președintă a Societății acesteia a participat la congres. Atunci, s'a luat și hotărârea ca preoțimea să-și țină ca o cinste și datorie în aceeași vreme de a face, ca societatea Ort. a Femeilor Române să-și întindă raza de acțiune și de însușire religioasă-ortodoxă și națională și în părțile noastre. Este aceasta o datorie pe care o reclamăm dela toți preoții noștri ca să caute să înființeze în comunele lor filiale de ale societății acesteia.

Regulamentul general al societății prevede o acțiune foarte folositoare pentru buna îndrumare a vieții creștinești, și sântem cu toții datori a angaja la această operă sultetăsa generația noastră de femei, dintre care preotesele noastre — cum se spunea la congresul preoțesc — nu pot lipsi, ci să aibă inițiativa.

Să se organizeze filiale, mai ales la orașe, unde primejdiile sânt mai pronunțate, și în comitete să se atragă și femei mai înțeleghătoare din popor, spre a se face o legătură sufletească între femeia intelectuală, și între cea din popor, pentru o mai reușită acțiune comună împotriva multor stricăciuni, cari bântuie în poporul nostru.

În cadrele preocupărilor pot fi puse apoi și oarecare acțiuni de a influența în bine ceața de ucenici veniți de prin satele noastre la orașe, a se pregăti pentru meserii și comerț.

Ar putea forma obiect de serioasă preocupare a societății ortodoxe a Femeilor noastre soarta morală a atâtor fete române dela ste, ajunse în serviciul străinilor dela orașe. Atari persoane ar trebui constatate: câte sânt, și să ne gândim, ce ar trebui făcut pentru îndrumarea lor morală și națională.

În lucrările ce se vor urni, la tot cazul va trebui să se plece dela necesități locale, spre a se putea trece, succesiv, la acțiuni mai largi.

Să se pună dela început mare stăruință pe înscrierea de membri și membre, cu speciala tendință de a atrage în sfera de organizație și de acțiune tineretul trecut de 14 ani, care va putea face bun serviciu de propagandă activă și se va pregăti, în acest chip, de a intra în plin rol după ajungerea vârstniciei.

Comitetele ce se vor constitui vor sta, de sine înțelese, în legătură organică cu comitetul central de sub conducerea Doamnei Principese Al. Gr. Cantacuzino, căreia i se va aduce la cunoștință în mod direct, constituirea, spre a da directivelor necesare.

INFORMAȚIUNI

În urma sfintelor sărbători: SS. Vasile, Grigorie, Ioan, și Întâmplarea Domnului, numărul cel mai apropiat al ziarului nostru apare Marți în 3 Februar.

Convocare. Cercul religios Oena-Sibiu, invitat On. membri la adunarea anuală pentru ziua de 30 Ianuar (Trei Ierarhi) 1925 în comuna *Loamndz*. După sf. liturghie în sobor, urmează: Predică de Isala Popa, conferențele: Educația religioasă a tinerimii adulte, de pâr. M. Neagu; Influența religioasă a voievozilor români asupra sufletului românesc din Ardeal, de pâr. Al. Vi-drighinescu. La ora 3 p. m.: Vecernie în sobor în Așa Mândra.

Așa să facă toți! Dl. M. Voileanu, șeful inspectoratului muncii, Sibiu, a trimis ziarelor germane sibieni o comunicare de interes ob-

Nr. 639/1924

(2) 1-3

Concurs repetiți

Pentru întregirea parchiei de clasa a III-a Apoldul de sus, trecut Mercuri, se publică al 3-lea concurs cu termen de 30 zile de la prima apariție în Telegraful Român.

Emolumentele: fasiunile din coala B. și 9 jug. porție canonică și 8 stângini lemne de foc.

Reflecții să-și înainteze cererile de concurs întru în regulă la oficiul protopopesc al Mercuri în termenul indicat, pe lângă observarea dispozițiilor regulamentare, având a se prezenta în vreo-o Duminică ori sâmbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Mercuri, 9 ianuar 1925.

Oficiul protopopesc ortodox român:

Avr. S. Pecurariu,
protopop.

Nr. 441

(1) 1-3

Concurs

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile de la prima apariție în Telegraful Român pentru întregirea postului de paroh în următoarele parohii vacante din tractul Devii:

1. Varmega, pe lângă emolumentele: casă parohială corespunzătoare, birul preotesc câte o ferdelă de 30 litri cucuruz de fiecare familie (100 familii), sesie în perspectivă și stolele uzitate.

2. Certești de sus, cu casă parohială și 3 jug. sesie, birul preotesc și stolele îndatinate.

3. Megura cu filia Teplia, 7 jug. sesie, bir preotesc și stola uzită.

4. Noșag, 7 jug. sesie, birul și stolele uzitate.

5. Valsoara 7 jug., birul și stolele normale.

6. Selișoara cu filia Steenese, venitele din coala B.

Cererile de concurs se vor așterne oficiului protopopesc al Devii.

Deva, la 20 Decembrie 1924

Oficiul protopopesc Deva.

Dr. Ioan Dobre,

protopop.

A viz

Comitetelor Școlilor primare de Stat.

Conform ordinului circular dat de Revizoratele școlilor, ca fiecare școală să aibă inscripția pe edificiul școlii, mă recomand Dilor Directori și Dilor învățători să binevoiască a comanda de la firma mea, fiecărui școală câte una inscripție înaltă și poate toate după modelul deșis din anul trecut la Inspectoratul învățământului din Sibiu (Serv. Contabilități) care este aprobat de bun și garantat de lucru exact, solid și durabil; modelul este din tinichea în formă ovală vopsit fondul alb la mijloc pictată stema Medie, și jur împrejur scrisă cu litere vizibile negre să trimită la comandă pentru fiecare școală contra ramburs de preț 239 lei, mai multe la oală 225 lei.

În special pentru jud. Sibului se execută după schița primită din ordinul circular în formă lungă și la mijloc rotundă, costul și mărimea și precum sunt executate trimit la cerere la fiecare școală.

Încredințez Dnii Directori și Învățători că executarea lucrului meu este bun și aprobat atât de Onor. Inspectoratul învățământului din Sibiu, cât și de la toate Revizoratele școlilor primare de Stat.

Cu deosebită stimă:

Nicolae Talmăcean

pictor de firme

(4) 1-1

Sibiu, Strada Mitropoliei 30

— Nu comandați acolo unde nu sunteți siguri —

Scrijiți firmele românești!

Nr. 4/1925 ppb.

(6) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante:

1. Bulzești de Jos cu filia Străuți și Ticorl.

2. Bulzești de sus, ambele parohii de cl. III, protopresbiteratul Zarandului, se publică concurs cu termen de 30 zile, de la prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele sunt cele fasonate la coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat. Alte venituri afară de cele stolare nu sunt.

Doritorii de a ocupa aceste posturi își vor înainta cererile conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterat al Zarandului, și se vor prezenta în parohia unde voacă să fie aleși, pentru a face cunoștință cu poporul și a celebra și cuvânta.

Brad, la 16 ianuar 1925.

Pino,
ppresbiter.

ștase, unde se spun următoarele: «Pentru a doua oară s'a întâmplat în curs de câteva zile ca direcțiunile ale întreprinderilor industriale trimit subsemnatului (inspector) în plicuri închise sume mai mari de bani, crezând probabil că în modul acesta vor putea obține avantajii. Bani i-am restituit firmelor respective și, în convingerea că întreprinderile aștinute n'au avut intenții rele, am renunțat la urmărirea lor pe cale judecătorească. Rog acum pe această cale toate întreprinderile industriale și alte persoane, care se prezintă la Inspectoratul muncii pentru rezolvarea afacerilor lor, să renunțe în viitor la acest obicei rău și să fie asigurați că împlinirea datorințelor oficiale a funcționarilor publici nu se poate cumpăra prin sume de bani». — Pilda este graitoare d'ajuns.

Cine sprijinește? Presa sârbească dela Belgrad se ocupă cu syonul despre întoarcerea exilpăratei Zita în Ungaria. Deși există între Iugoslavia și Italia o convenție specială care se opune reîntronării Habsburgilor, totuși legitimiștii unguri se pregătesc pentru a readuce în Ungaria pe fosta regină Zita. Întreprinderea aceasta pare a fi sprijinită — după zările dela Belgrad — de banii magnatilor și al înaltului cler romano-catolic din Ungaria.

ȘTIRI LOCALE

Teatru. Compania teatrală germană, sub direcția dlui M. W. Lenz, a început seria reprezentațiilor de piese dramatice în 231. c. pentru o durată de patru săptămâni. Se vor juca, în această stagiune, drame și comedii alese. Între care vor fi piese de Grillparzer, Tolstoi, Weckind, Hauptmann și alți celebri autori. Marți în 27 ianuar se reprezintă piesa lui Shaw *Erol* în 3 acte. Mercuri *Cadavrul viu*, dramă în 6 acte și 12 tablouri, de Leo Tolstoi.

Începutul la ora 8 seara.

Sedință literară. La «Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu», str. Brukenthal Nr. 17 se ține joi în 29 ianuar 1925 sedință literară. Conferențieri: dl *Dr. Horia Petra-Petrescu*, secretarul literar al «Asociațiunii». Începutul la ora 8 seara.

Comitetul.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Calendarul pentru toți pe anul 1925, publicat de Librăria Săteanului, în Sibiu, conține material bogat, interesant și variat, precum și multe ilustrații de actualitate. De vânzare la Librăria Săteanului.

Poșta redacției

Păr. Șt. Popa, Selenș. Am primit 40 dinari (= 108 lei), abonament pe două luni. Dacă dorți foaia pe 1/2 de an, rugăm să trimiteți administrației abonament și pe celelalte luni. Ziarul vi se trimite, conform dorinței, de la începutul lui ianuar.

J. I. R. Lucrul este regretabil și de osândit, de sigur; dar prin publicitate, nu credem să se poată îndrepta; pe altă cale mai degrabă.

Mai multora. Îndată ce vom dispune de spațiu.

Nr. 16/1925

(3) 1-3

Concurs

Pentru întregirea reînființatei parohii de cl. I. Odorhei, protopopiatul Sghișoara, se publică concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

2. 20 jugăre porțune canonică promise de comisiunea reformei agrare; dintre care un (1) jugăre e destinat pentru edificarea bisericii, a casei parohiale și a casei culturale.

3. Stola uzită.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererile de concurs, întru în regulă conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în termenul legal, având a se prezenta în vreo-o Duminică sau sâmbătoare în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, în 18 ianuar 1925.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sighișoarei în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Munteanu,
adm. protopop.

A apărut și se vinde în Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1925

Cuprinde bogată materie, cu multe chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul: Trupul este ca earba... Pomenirea lui Avram Iancu (cu numeroase ilustrații). Calendarul îndreptat. Să-i cupoastem! (pocăitii). Întoarcere la biserică străbună. Icoane din biblie (Corabia lui Noe, Potopul, Turnul Babilon). Rugă (versuri). Darul crucii (povestire). Moartea Voevodului (versuri). Graba strică treaba. Lăsați-vă de beutură! Zece porunci pentru mame. Copii cu cornițe. În atențiunea cititorilor. Felicitări: 1. Rostul pământului. 2. Ouă roșii. 3. Răspuns. — Glume. — Tărgurile. Anunțuri diferite.

Calendarul Bunului Creștin are următoarele chipuri: Avram Iancu. Casa lui A. Iancu în Vidra de sus. Nevoșii lui Avram Iancu. M. Sa Regele și I. P. S. Sa Mitropolii Nicolae stând de vorbă cu poporul. M. Sa Regina și A. S. R. Principele Carol părăsind biblioteca din Vidra. M. S. Regina intrând în casa lui Avram Iancu. M. Sa Regina în Vidra de sus. M. Sa Regina în Câmpeni. Terasă în fața casei Iancului. Princ. Carol spre Găina. Înaintea locuinței regale din Câmpeni. Tărâniște așteptă pe MM. LL. Preș. Asociațiunii V. Goldiș la Vidra. — Icoane din Biblie. — Biserici, călătore, Din mormântul lui Tutankamon. Tâgari care se beau. Bumbacul la noi. Un rege al grașilor. În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; însemnări largurilor, întocmite după luni, ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu Șematismul bisericii ortodoxe române din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catihetice și învățători, — și altă ediție fără Șematism.

Prețul: Ediția cu Șematism 32 Lei, — fără Șematism 12 Lei.

Plus portu postal Lei 5, și sânt a se trimite înainte prin mandat postal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat